

ZERO WASTE

Nema bacanja

Održivo i odgovorno poslovanje znači da se vodi računa i o svakom potencijalnom višku i nusproizvodu poslovnih procesa, a i energetske učinkovitosti, pa i proizvodnji energije. Otpad ne smije postati smeće

[PIŠE MARTA PREMUŽAK]
marta.premuzak@lider.media

Čistite kuću, bacate smeće, izbacujete iz ormara staru odjeću ili pak kuhate, odvajate ostatke od pojedene hrane i ambalažu u kojoj je ona kupljena – sve od navedenoga rutinske su radnje česte u svakodnevnom životu kojima stvaramo otpad. Nakon što taj otpad izbacite iz kuće, razmišljate li ikad o tome gdje završi? I ne, on ne nestane, nego postane problem u nekom drugom kutku izvan vaše kuće. Svake godine nakupi se 2,01 milijarda tona diljem svijeta. Stručnjaci predviđaju da će ta gigantska hrpa otpada još rasti, do 3,40 milijardi tona do 2050. godine, navodi [sustainablereview.com](https://www.sustainablereview.com). Svoj smo planet doveli do krajnjih granica, što osjetimo u obliku klimatskih promjena, zato nam je ovo posljednji poziv na buđenje svijesti o važnosti gospodarenja otpadom i stila života koji promiče očuvanje resursa i stvaranje manje otpada – *zero waste*. Pojednostavnjeno rečeno, koncept *zero waste* odnosi se na nultu stopu stvaranja otpada i uključuje ponovno korištenje svega umjesto bacanja. Taj koncept također preispituje načine na koje raspolažemo resursima odgovornom proizvodnjom, recikliranjem i kompostiranjem – i to ne samo kao privatne osobe nego i kao cijele organizacije.

– *Zero waste* je koncept koji se odnosi na smanjenje ili potpuno eliminiranje otpada koji se stvara tijekom proizvodnih procesa, potrošnje i svakodnevnih aktivnosti. Cilj mu je maksimalno iskoristiti resurse, minimizirati upotrebu energije, sirovina i prostora za odlaganje otpada te tako smanjiti negativan utjecaj na okoliš – objašnjava direktor tvrtke Consultare **Marko List** i dodaje da, kad se primijeni u tvrtkinu poslovanju, to znači da ona nastoji minimizirati otpad koji proizvodi tijekom svojih operacija, što uključuje praćenje i analizu svih procesa u tvrtki da bi se prepoznali načini za smanjenje otpada.

Dobra praksa

Direktorica Dukatovih Korporativnih komunikacija **Elena Wol-sperger Dolezil** ističe da oni primjenom toga koncepta nastoje mi-

nimizirati ili potpuno eliminirati otpad u cijelom opskrbnom lancu, od proizvodnje mlijeka na farmama, njegove prerade u tvornicama, transporta do prodaje gotovog proizvoda u trgovačkim lancima. – *Zero waste* nastojimo primjenjivati u svim segmentima poslovanja. Navodim samo nekoliko primjera: otpadnu višeslojnu kartonsku ambalažu, tj. tetrapak, koja nastaje u proizvodnji ponovno upotrebljavamo kao sirovinu za proizvodnju toaletnih ručnika i papira te njihovih držača. Tako proizvedeni toaletni ručnici, papir i držači vraćaju se u Dukat gdje ih upotrebljavaju naši zaposlenici. Ambalažu svojih proizvoda nastojimo optimirati smanjenjem količine plastike. U posljednje tri godine smanjili smo korištenje plastičnih materijala u svojoj ambalaži za 32 tone – objašnjava Wol-sperger Dolezil.

Navodi i da su, kad je pitanju smanjenje otpada od hrane, još 2015. godine pokrenuli projekt sustavnog doniranja, kao što i proizvode kojima rok trajanja ubrzo istječe prodaju po znatno sniženim cijenama. I nije sve to uzalud – nekoliko je prednosti prihvaćanja načina života bez otpada. Prije svega, pomaže smanjiti utjecaj proizvodnje i odlaganja otpada na okoliš. Nadalje, promicanjem ponovne upotrebe proizvoda i materijala čuvaju se vrijedni resursi, što smanjuje potrebu za vađenjem i preradom sirovina. Također, *zero waste* potiče uključenost zajednice i potiče osjećaj odgovornosti prema okolišu.

A ništa drukčije nije ni što se tiče kompanija jer primjena koncepta *zero waste* ima niz prednosti u poslovanju – uključujući smanjenje troškova, poboljšanje tvrtkine reputacije te doprinos održivosti i društvenoj odgovornosti, dodaje List.

Ključne strategije

No, koliko god sve to dobro zvučalo, kao i u svemu, lakše je reći nego napraviti. Upravljanje ostacima i viškovima zahtijeva strateški pristup i angažman svih razina organizacije kako bi se osigurala održivost poslovanja i pozitivan utjecaj na okoliš, navodi List. ▶

Marko List,

DIREKTOR TVRTKE CONSULTARE:

– Važno je razmisliti o ponovnoj uporabi viškova u vlastitim procesima ili prodaji drugim kompanijama koje ih mogu iskoristiti. To može donijeti dodatne prihode i smanjiti otpad. Važno je također uspostaviti dobru suradnju s dobavljačima

Elena Wolsperger Dolezil,

DIREKTORICA DUKATOVIH KORPORATIVNIH KOMUNIKACIJA:

– Koncept *zero waste* danas je imperativ ne samo u poslovnom sektoru nego i u svakodnevnom životu pojedinaca. Smanjenje ugljikova otiska postalo je ključno pitanje dugoročne održivosti i suživota nas i planeta Zemlje

► Pa koji su onda ključni koraci da bi neka kompanija u svojem djelovanju prigrllila taj važni koncept? Nekoliko je ključnih strategija. Prije svega, tu je analiza potražnje i planiranje zaliha. Kao što se može naslutiti, ta se strategija odnosi na analiziranje potražnje za proizvodima kako bi se pravilno planirale zalihe. Zatim je važna optimizacija proizvodnje, odnosno važno je uskladiti proizvodnju sa stvarnom potražnjom kako bi se izbjegli prekomjerna proizvodnja i skladištenje, odnosno treba pratiti proizvodne performanse i prilagoditi proizvodne kapacitete kako bi se spriječili viškovi.

Treba razmišljati i o doniranju neprodanih proizvoda neprofitnim organizacijama ili ih preusmjeriti u recikliranje jer se tako smanjuje ukupan otpad. A što se općenito tiče smanjenja otpada, važno je uvesti procese koji ga smanjuju i u proizvodnji, što može uključivati bolje upravljanje resursima, optimizaciju procesa i smanjenje nepotrebnih koraka u proizvodnji.

– Isto je tako važno razmisliti o ponovnoj uporabi viškova u vlastitim procesima ili prodaji drugim kompanijama koje ih mogu iskoristiti. To može donijeti dodatne prihode i smanjiti otpad. Važno je i uspostaviti dobru suradnju s dobavljačima te osigurati da opskrbeni lanac bude dobro koordiniran. Potrebno je djelovati u partnerskom odnosu kako biste smanjili nepotrebne narudžbe i prekomjerno skladištenje. I posljednje je osiguravanje svjesnosti zaposlenika o važnosti smanjenja otpada i njegova utjecaja na poslovanje te edukacija o pravilnom upravljanju viškovima i ostacima jer one mogu potaknuti promjene u ponašanju i praksi – objašnjava List.

Pogubno rasipanje

Da sve to nije samo fikcija i da je zaista nužno smanjiti otpad, Wolsperger Dolezil ilustrirala je podatkom prema kojem hrvatska kućanstva sudjeluju u stvaranju ukupnog otpada od hrane na razini zemlje s visokih 76 posto. A budući da u proizvodnji otpada ne zaostajemo za drugim državama, otvara se pitanje kakvi smo u primjeni i širenju koncepta *zero waste*. To možemo sagledati iz nekoliko perspektiva, smatra List.

– Ako se analizira globalna svijest o konceptu *zero waste*, postoji tendencija da se ta ideja brže širi u nekim stranim državama. To može biti rezultat različitih faktora, uključujući kulturne, ekonomske, političke i obrazovne razlike. Neke strane države mogu imati bolje razvijene politike i regulacije koje podupiru koncept *zero waste*. Strane države koje imaju bolje razvijenu infrastrukturu za recikliranje, kompostiranje i ponovnu upotrebu materijala mogu brže napredovati u primjeni *zero wastea*. To može uključivati različite programe za prikupljanje otpada, postrojenja za reciklažu i kompostiranje, kao i obrazovne programe za javnost – navodi List.

U tom smislu prostora za napredak u budućnosti zasigurno ima: ulaganje u edukaciju i podizanje svijesti javnosti o važnosti kon-

KRAJ PUTA

GDJE ZAVRŠAVAJU NEPRODANA ROBA, SIROVINE I OTPAD IZ KOMPANIJA

Deponiji Veći dio otpada, uključujući neprodane proizvode koji nisu više upotrebljivi i općeniti otpad, završava na odlagalištima ili deponijima.

Recikliranje Sirovine i materijali koji se mogu reciklirati mogu se odvojiti i poslati u reciklažne centre radi obrade i ponovne upotrebe u proizvodnji novih proizvoda.

Društvene organizacije i donacije Neprodani proizvodi koji još mogu biti korisni mogu se donirati dobrotvornim organizacijama, školama, bolnicama ili drugim institucijama koje ih mogu iskoristiti.

Zatvaranje i uništavanje U nekim slučajevima neprodani proizvodi mogu biti uništeni kako bi se spriječilo neovlašteno preprodavanje ili zaštita brenda. Uništavanje može uključivati fizičko uništavanje proizvoda ili recikliranje kako bi se izbjegla nepoželjna uporaba.

Otpadna energija Neki otpad može se upotrijebiti za proizvodnju energije u procesima poput proizvodnje bioplina.

Izvor: Marko List

cepta i promjeni svakodnevnih navika; razvoj i primjena odgovarajućih politika, uključujući zakonsku regulativu koja potiče ponovnu uporabu predmeta i stvari, recikliranje i kompostiranje; ulaganje u infrastrukturu koja omogućava efikasno upravljanje otpadom; poticanje inovacija, odnosno potpora rješenjima i poduzetničkim pothvatima za smanjenje otpada te međunarodna suradnja i razmjena iskustava kako bismo učili iz tuđih iskustva i primijenili najbolje prakse u svojoj zemlji. Sve to načini su na koje možemo napraviti korak u boljem smjeru, a uvođenje tih strategija može pridonijeti bržem širenju koncepta *zero waste* i smanjenju zaostajanja u odnosu na druge države, ističe List. Naime, pitanje je koliko dugo možemo nastaviti dalje 'raubati' resurse i zatrpavati planet nepotrebnim smećem. Uza svu drugu štetu koju su ljudi napravili prirodni pitanje smeća jedan je od ključnih problema koji se moraju riješiti želimo li sigurnu budućnost.

– Koncept *zero waste* danas je imperativ ne samo u poslovnom sektoru nego i u svakodnevnom životu pojedinaca. Smanjenje ugljikova otiska više nije samo pitanje odgovornosti kompanija ili pojedinaca prema okolišu, postalo je ključno pitanje dugoročne održivosti i suživota nas i planeta Zemlje – zaključuje Elena Wolsperger Dolezil. ●